

کتابخانه استاد تقی فاطمی

و

فعالیت‌های چهار ساله

زمستان ۸۸

به نام خدا

کتابخانه استاد تقی فاطمی دانشکده علوم ریاضی با تلاش و پشتکار فراوان همکاران و به مدد علاقه ایشان، تلاش داشته تا خدمات متناسب با عملکردهای اصلی دانشگاه (آموزش و پژوهش) ارائه نماید. خدمات ارائه شده در بخش‌های امانت، خدمات فنی، سفارشات، مرجع و اطلاع رسانی می‌باشد که در اینجا به گوشه‌ای از آنها اشاره می‌شود. لازم به ذکر می‌باشد کتابخانه به طور متوسط روزانه پذیرای بیش از ۲۰۰ نفر مراجعه کننده می‌باشد.

بخش امانت

اعضاء بالقوه کتابخانه که امکان به امانت گرفتن منابع را دارند عبارتند از:

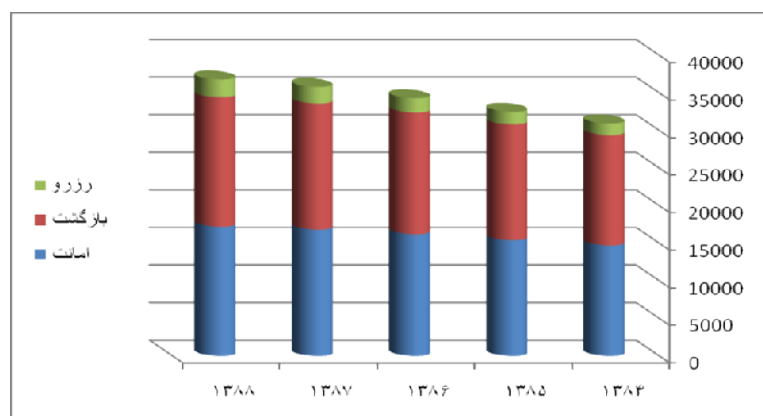
- کلیه دانشجویان کارشناسی و تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم ریاضی
- کلیه اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی
- کلیه کارمندان دانشگاه فردوسی
- تمام دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- کلیه اعضای طرح غدیر سطح کشور

علاوه بر اعضای بالقوه، کتابخانه استاد تقی فاطمی به منظور ارائه خدمات به دانشگاه‌های کوچکتر اقدام به عقد قرارداد با آنها نموده‌است که از آن جمله می‌توان به دانشگاه آزاد و پیام نور و مراکز غیرانتفاعی اشاره نمود.

در حال حاضر بخش امانت کتابخانه روزانه پاسخگوی مراجعان برای امانت، عودت، تمدید و رزرو کتاب است. البته لازم به ذکر است که در سالهای گذشته امکان تمدید یا رزرو الکترونیکی بدون حضور عضو وجود نداشته است اما از سال ۸۷ این امکان فراهم شده است. از آنجائیکه سیستم الکترونیکی بخش امانت در طول سالهای ۸۴ تاکنون افت و خیزهایی زیادی داشته است، تنها آمار متوسط بازگشت و امانت و رزرو ارائه می گردد.

آمار فعالیتهای امانت، بازگشت و رزرو بخش امانت

رزرو	بازگشت	امانت	
1550	14700	14700	1384
1700	15400	15400	1385
1900	16200	16200	1386
2200	16800	16800	1387
2400	17200	17200	1388

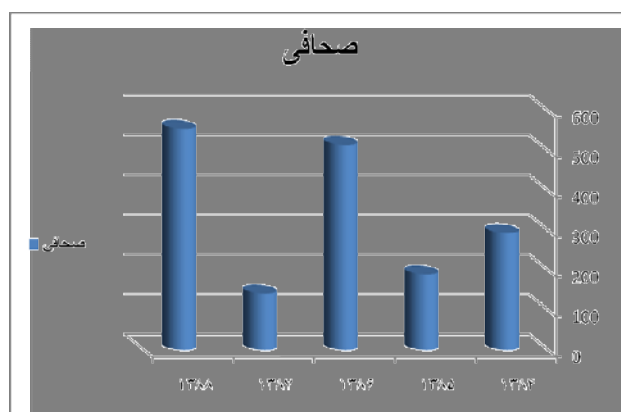
همانطور که گفته شد علاوه بر اعضاء بالقوه، کتابخانه کار خدمات رسانی به اعضاء طرف قرارداد را در تمامی بخشها نیز عهده دار می باشد. به طور متوسط سالانه ۲۵ عضو قراردادی (دانشجویان دوره کارشناسی ارشد) به اعضاء عادی کتابخانه اضافه می شود.

بخش خدمات فنی

فعالیت‌هایی نظیر برگه آرای، کنترل کتابهای فهرست نویسی شده و رفع اشکال کتب همچنین انجام امور صحافی در این بخش نیز انجام می‌گیرد. آمار صحافی این کتابخانه به تفکیک سال به شرح زیر می‌باشد:

آمار صحافی چهارساله

صحافی	
۲۹۳	۱۳۸۴
۱۹۰	۱۳۸۵
۵۱۵	۱۳۸۶
۱۴۲	۱۳۸۷
۵۵۵	۱۳۸۸

از آنجائیکه در سالهای ۸۶ و ۸۸ شماره‌های تکمیل شده مجلات سالهای گذشته جهت نگهداری در آرشیو به صحافی ارسال شده است، لذا در این دو سال با آمار فزاینده‌ای از صحافی مواجه هستیم.

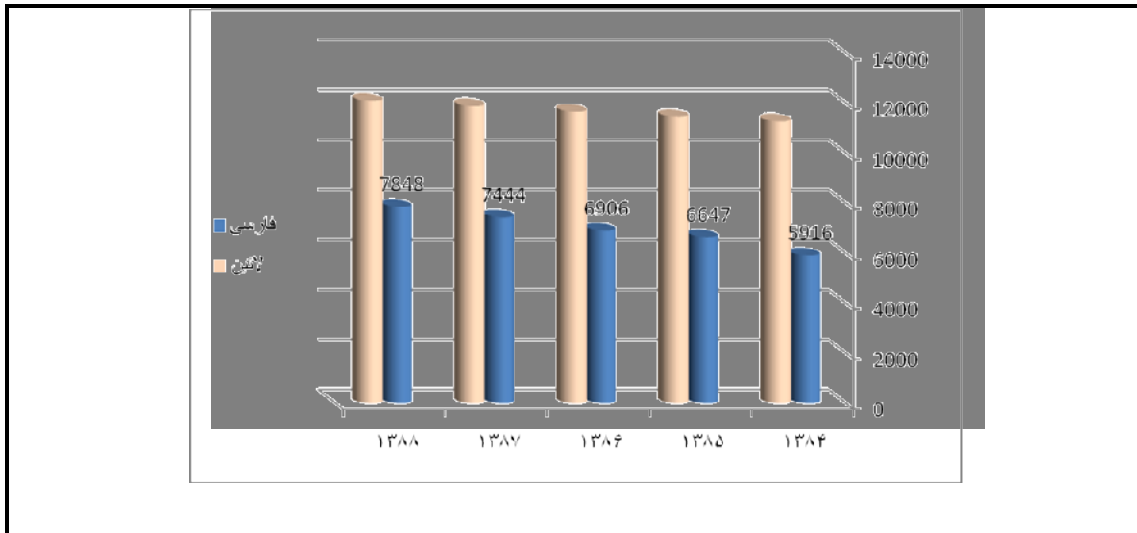
بخش سفارشات

بخش سفارشات کتابخانه به منظور فراهم آوری منابع اطلاعاتی مورد نیاز اعضا هیئت علمی و دانشجویان اقدام به خرید منابع (چاپی و الکترونیکی)، همچنین سفارش پایگاههای اطلاعاتی می‌نماید، که آمار تفکیک شده آن به شرح زیر می‌باشد.

تعداد کتابهای خریداری شده (جلد)

لاتین	فارسی	
۱۱۲۸۰	۵۹۱۶	۱۳۸۴
۱۱۴۵۶	۶۶۴۷	۱۳۸۵
۱۱۶۷۳	۶۹۰۶	۱۳۸۶
۱۱۸۸۹	۷۴۴۴	۱۳۸۷
۱۲۰۹۲	۷۸۴۸	۱۳۸۸

علاوه بر تهیه کتابهای چاپی، بسیاری از کتابهای الکترونیکی مورد تقاضای مراجعان در قالبهای ps، djvu، pdf و ... تهیه می شود که در حال حاضر این منابع بالغ بر ۱۰۷۳۰ عنوان می باشد که در اختیار مراجعان قرار می گیرد.

بخش مرجع

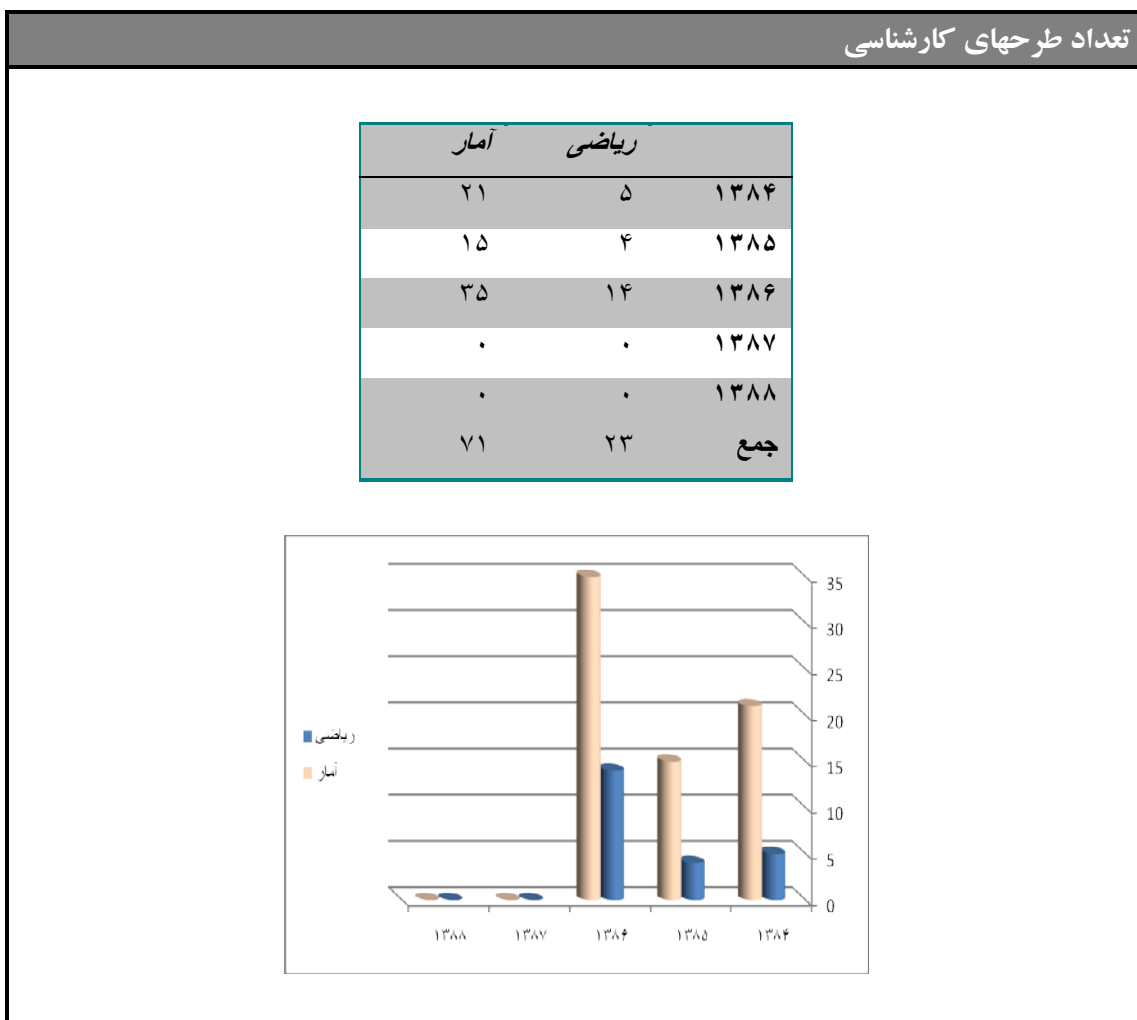
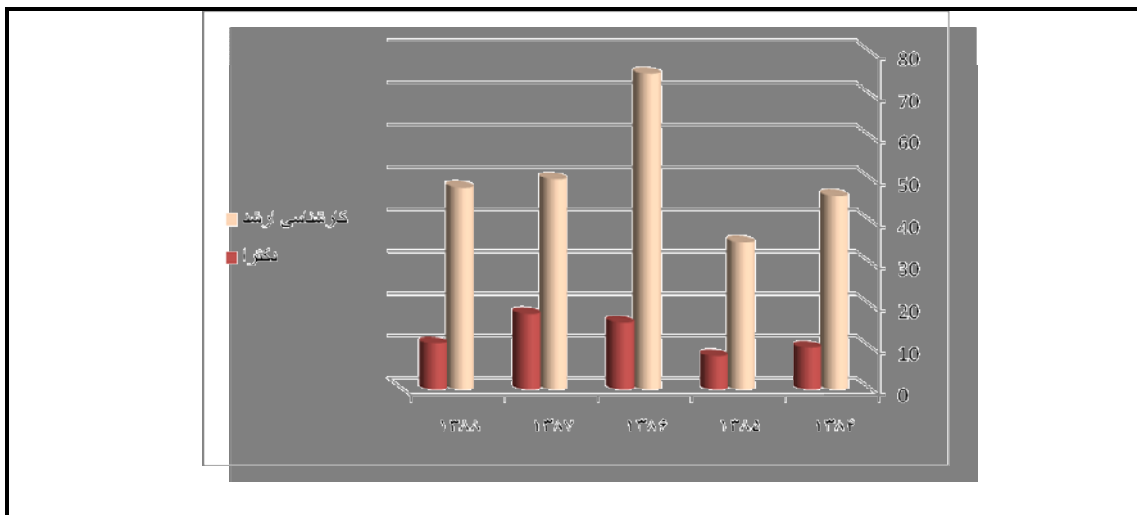

این بخش ضمن پاسخگویی به سوالات مراجعین، فهرست برداری از منابع مرجع، برای ارسال به بخش کپی دانشکده را نیز به عهده دارد.

پایان‌نامه‌های دانشجویی و طرح‌های اعضای هیات علمی در این بخش نگهداری می‌شود که مطابق با دستورالعمل مورد استفاده مراجعان قرار می‌گیرد. آمار افزایش پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی و طرح‌های کارشناسی به شرح زیر می‌باشد:

تعداد پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری

دکترا	کارشناسی ارشد	
۱۰	۴۶	۱۳۸۴
۸	۳۵	۱۳۸۵
۱۶	۷۵	۱۳۸۶
۱۸	۵۰	۱۳۸۷
۱۱	۴۸	۱۳۸۸
۶۳	۲۵۴	جمع

لازم به ذکر است که در دو سال اخیر به علت افزایش حجم منابع و ثابت بودن فضا، امکان نگهداری از طرح‌هایی کارشناسی در فضای داخلی کتابخانه وجود نداشته است، بنابراین به طور موقت (تا زمان

گسترش فضا) این منابع به انبار منتقل شده است. لذا دانشجویان نیز تمایلی به ارائه این منابع به کتابخانه نداشته اند.

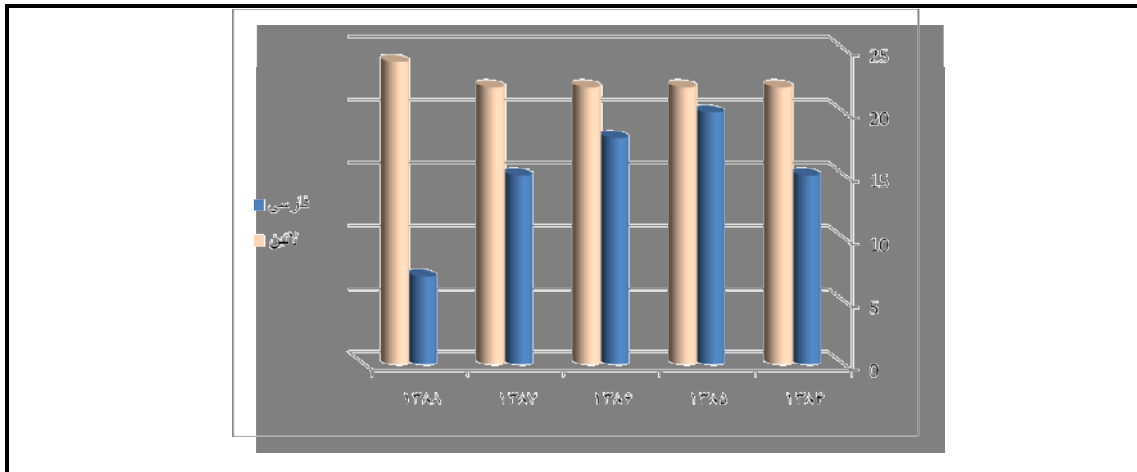
بخش نشریات

بخش سفارشات کتابخانه، براساس نیاز گروههای آموزشی، نسبت به تمدید اشتراک و برقراری اشتراک مجلات اقدام می‌نماید. با توجه به سیاست کتابخانه مبنی بر استفاده از پایگاههای اطلاعاتی و محدود نمودن مجلات کاغذی و با توجه به محدودیت بودجه خرید، تلاش شده تا مجلات بسیار ضروری و هسته که در پایگاههای اطلاعاتی امکان دسترسی به آنها میسر نیست خریداری شود.

تعداد مجلات فارسی و لاتین خریداری شده (به عنوان)

فارسی	لاتین	
۱۵	۲۲	۱۳۸۴
۲۰	۲۲	۱۳۸۵
۱۸	۲۲	۱۳۸۶
۱۵	۲۲	۱۳۸۷
۷	۲۴	۱۳۸۸

جهت رفع نیاز مراجعان، بخش نشریات از طریق طرح امین مقالات مورد نیاز افراد را تهیه می- کند. علاوه بر آن بسیاری از مقالات به صورت الکترونیکی تهیه می شود که در آرشیو کتابخانه جهت مراجعات بعدی نگهداری می گردد. بسیاری از شماره کسری مجلات نیز به همین روش تامین شده- است.

بخش اطلاع رسانی

این بخش در خصوص سفارش پایگاههای اطلاعاتی، تهیه مقالات مورد نیاز، کتابهای الکترونیکی، امانت سی دی، برگزاری کلاسهای آموزشی و... فعالیت دارد. در حال حاضر دسترسی به ۱۲ پایگاه اطلاعاتی مرتبط با ریاضی و آمار میسر می‌باشد که متقاضیان می‌توانند مقالات پس از سال ۱۹۹۸ را به طور تمام متن در اختیار داشته باشند. از دیگر فعالیتهای این بخش برگزاری کلاسهای آموزشی جهت آشنایی دانشجویان کارشناسی و تحصیلات تکمیلی با پایگاههای اطلاعاتی و نرم افزار Endnote است که هر ساله در ابتدای سال تحصیلی و هفته‌های پژوهش و آموزش برگزار می‌گردد. در پایان دوره آموزشی فرم ارزیابی دوره بین شرکت کنندگان توزیع شد که براساس ۴ معیار اصلی دوره‌ها مورد ارزیابی قرار گرفتند. نمودار زیر نتیجه این ارزیابی را نشان می‌دهد.

سایت کتابخانه

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با قابلیت‌های انعطاف‌پذیر و متعدد خود، عرصه حضور بسیاری از کتابخانه‌ها برای توسعه خدمات و افزایش دسترسی جامعه استفاده کننده شده است. در میان این فناوریها، وب سایت به دلیل انعطاف‌پذیری براساس نیاز، تناسب بیشتری با کتابخانه‌ها دارد که به دلیل تنوع اهداف کتابخانه‌ها، وب سایتهای مربوط به آنها نیز دارای تفاوتی با سایر وب سایتهای می‌باشند. کتابخانه استاد تقی فاطمی با درک این مهم از سال ۱۳۸۶ اقدام به ارائه اطلاعات آنلاین خود از طریق سایت دانشکده نمود. اما با گسترش عملکردها و نیاز به امکانات بیشتر و همچنین همکاری مسئولین در حال حاضر این وب سایت به آدرس ms-library.um.ac.ir به شکل متمرکز و اختصاصی فعالیت می‌کند.

در طراحی، اجزاء اصلی، ویژگیها و نگهداری و روزآمدسازی وب سایت کتابخانه استاد تقی فاطمی بر اساس محتوا و کارکردها، تدابیر ارزشمندی اندیشیده شده است:

● همسویی با کارکردهای عمده سازمان مادر (دانشکده)

● آموزش: افزایش سطح سواد اطلاعاتی به منظور خودکفایی در جستجو و

تهیه منابع علمی مورد نیاز از اموری است که کتابخانه استاد تقی فاطمی

همیشه به آن توجه داشته و سعی شده سوالات متداولی که بسیار کاربردی

می‌باشد در قالب متون آموزشی کوتاه در وب سایت قرار داده شود و به

صورت الکترونیکی نیز به پرسش کاربران پاسخ داده شود. و این می‌تواند خود گامی ارزشمند در ایجاد میز مرجع الکترونیکی باشد.

● پژوهش: یکی از معیارهای پویایی جامعه، پویایی پژوهش و تحقیق در آن جامعه است و کتابخانه استاد تقی فاطمی به عنوان بخشی از یک جامعه علمی در جهت ارتقاء این امر گام برمی‌دارد. هم اکنون علاقه مندان می‌توانند با مراجعه به وب سایت کتابخانه و عضویت در گروه بحث، از امکان ارتباط علمی برخوردار شوند.

● نحوه ارتباط با کاربران

● اطلاع رسانی: جدیدترین رویدادها در همان روز در اخبار وب سایت قرار می‌گیرد و بسیاری از مطالب علمی جالب نیز به طور خلاصه برای اعضای محترم هیات علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی از طریق الکترونیکی ارسال می‌گردد که این وب سایت در نظر دارد تا در آینده‌ای نه چندان دور امکان ارسال خبرنامه الکترونیکی خودکار را به اعضای خود فراهم سازد.

● تعامل: بسیاری از پیوندهای مفید و کاربردی در سطح کشور و دنیا در این وب سایت دسته بندی شده که این اطلاعات براساس اعلام نیاز کاربران، فناوریهای نو، و حتی آگهی رسانی توسط کاربران به شیوه تعاملی در اختیار سایرین قرار می‌گیرد. همچنین به منظور تداعی شعار "کتابخانه بدون دیوار" برخی از فرمهای بسیار ضروری و مورد نیاز مراجعان مثل فرمهای درخواست کتاب و مقاله به نحوی در وب سایت تعبیه شده که تمامی افراد می‌توانند در هر زمان و هر مکانی نسبت به تکمیل و ارسال این فرمها اقدام کنند و کتابداران نیز به طور الکترونیکی پاسخگو هستند، لذا در بسیاری از موارد مراجعه حضوری مراجعان ضرورت ندارد.

● سازماندهی اطلاعات

این وب سایت براساس سیاست تاثیرپذیری از نقش مخاطب از دو نظریه سازماندهی براساس خدمات و سازماندهی براساس منابع جهت سازماندهی اطلاعات خود به صورت ترکیبی استفاده کرده است. لازم به ذکر است که این وب سایت در زمستان سال ۸۸ در میان وب سایتهای کتابخانه‌های دانشکده‌ای مقام اول را کسب نمود.

فعالتهای بیشتر

- علاوه بر مسائل مطرح شده، این کتابخانه فعالتهای دیگری نیز به شرح زیر داشته است:
- برگزاری نمایشگاه‌های کتاب در هفته کتاب و هفته پژوهش.
- شرکت در برگزاری مراسم هفته پژوهش.
- مشارکت مستمر در جلسات کمیته‌های هفتگانه تخصصی کتابخانه‌ها و مستندسازی فرایندهای دانشگاه
- توزیع بن کتاب در هفته کتاب.
- معرفی کتابخانه به بازدیدکنندگان دیگر مراکز آموزشی و شهرها که بیشتر دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی هستند.
- تهیه بروشور و معرفی کتابخانه به دانشجویان جدیدالورود
- پذیرش کار دانشجویی و کارورزی دانشجویان کتابداری و نظارت بر کار آنها
- تهیه فرم نظر سنجی از خدمات کتابخانه و ارائه آن به اعضاء